

Bir konudaki görüşü ve yapılması gereken uygulamayı bildiren yazıya eskiden "mukteza" derdik, sonra "özelge" denmeye başlandı. Adı üzerinde, özelgeler "özel"di. Özelge talep eden mükellef vergi kanunlarının uygulanmasıyla ilgili bir tereddüt yaşırdı, bunu giderebilmek için de vergi idaresinden görüş isterdi. Vergi idaresinin verdiği görüş doğrultusunda da vergisel işlemlerini planlardı. Bu görüşün, diğer vergi mükellefleri ile hiçbir ilgisi bulunmazdı. Yani, sadece vergi idaresi ile görüş isteyen mükellefi bağlardı. Üçüncü kişiler için hiçbir anlam ifade etmezdi.

Ama artık öyle değil. Özelgeler tüm vergi mükelleflerini ilgilendiriyor. Peki bu süreç nasıl gelişti? Gelin kısaca özetleyelim. Konuya ilişkin ilk düzenlemeler 6009 sayılı yasa ile 2010 yılının yaz aylarında yapıldı. Vergi incelemesi konusunda radikal adımlar atıldı. Aslında vergi incelemelerine çekidüzen verilmek istendi ve bu kapsamda mükellef haklarını gözetici düzenlemeler yapıldı.

6009 sayılı yasa, Vergi Usul Kanunu'nun "incelemede uyulacak esaslar" başlıklı 140. maddesinde bu kapsamda değişiklikler yaptı. Özetle, vergi inceleme raporlarının vergi kanunları ile ilgili kararname, tüzük, yönetmelik,

'Özelge'ler Artık 'Özel' Değil

genel tebliğ ve sirkülere aykırı olamayacağı ve Rapor Değerlendirme Komisyonları'nın, raporları değerlendirirken bu düzenlemelerin yanı sıra özelgeleri de dikkate alacakları belirtilmişti.

Yasa açıkça söylemişti. Raporlar, özelgelere aykırı olamayacaktı. İlgili yasayla yapılan düzenleme inceleme birimleri tarafından çok ciddiye alınmadı. Çünkü, yasadaki bu ifadeler "özelge"nin tanımına aykırıydı. Bu nedenle de yaklaşık 3 yıllık süre içerisinde 6009 sayılı yasa ile getirilen pek çok hükme

uyulmadığı gibi bu hükme de uyulmadı.

Ancak, Gelir İdaresi bu yasa hükmünün uygulanması konusunda ısrarcı. 27 Mart 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 425 seri numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 6009 sayılı yasayla yapılan düzenlemelere uyulması konusunda Rapor Değerlendirme Komisyonları'nın dikkati çekildi. Anılan tebliğin konuya ilişkin bölümü aynen aşağıdaki gibi:

"...vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, inceleme

neticesinde tanzim edecekleri raporlarda vergi kanunlarıyla ilgili kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ ve sirkülere aykırı hususlara yer veremeyecekler, dolayısıyla da bu düzenlemelere aykırı olarak tarhiyat öneremeyeceklerdir. Ancak bu raporların intikal ettirildiği Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu ile diğer rapor değerlendirme komisyonları, raporları değerlendirirken yukarıda zikredilen mevzuata ilave olarak Gelir İdaresi Başkanlığı'nca verilmiş olan özelgelere uygunluk kistasını da tatbik edeceklerdir."

Tebliğin bu açıklaması üzerine aslında yorum yapmaya gerek yok. Evet, bu açıklamalar, özelgelerin artık "özel" olmadığını ve tüm mükellefler için bağlayıcı hukuki metinler olduğunu çok açık bir şekilde ortaya koyuyor.

Herkes için bağlayıcı ve hüküm ifade eden bu metinlerin, sadece Gelir İdaresi'nin internet sitesinde yayımlandığını ve internet sitesinde yayımlanacak özelgeleri belirleme konusunda tek inisiyatifin Gelir İdaresi Başkanlığı'nda olduğunu düşünürsek, büyük bir hukuki sorunla karşı karşıya kaldığımızı belirtmemiz gerekir.

Herkes için bağlayıcı hale gelen bu hukuki metinler, artık "özel" değil, yani "genel". O halde, "özelge" isminden vazgeçilerek "genelge" ismi verilsin ve Resmi Gazete'de yayımlanarak bu hukuki metinlerin tüm ilgililere duyurulması sağlansın. Böylece, şeffaflık adına da büyük bir iş yapılmış olur.

Çalıştığını bildirmeyen sigortalıya ceza yok!

Başlığı gören okurlarımız "Çalıştığımı nereye ve neden bildireyim ki?" diyeceklerdir. Hemen açıklayalım, aslında her işe giren kişinin çalışmaya başladığıyla ilgili bildirimde bulunması gerekiyor. Özellikle sigortasız çalıştırmanın önlenmesi ve kayıt dışı istihdamla mücadele anlamında bu önemli bir yöntem. Ancak görüldü ki hem bildirim internet üzerinden yapılamaması, hem de çalışanların işverenle problem yaşamak istememeleri nedeniyle hedeflenen başarı tam sağlanamadı.

Oysa 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre 4/a bendi kapsamındaki sigortalılar, yani SSK'liler, çalışmaya başladıklarını, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç bir ay içinde, sigortalı bildirim belgesi ile doğrudan veya internet ya da benzeri ortamda SGK'ye bildirmek zorundadır.

SGK tarafından sigortalının ilgili işveren tarafından bildirilmediğinin ya da bildirildiği halde sigortalı bildirim arasında farklılık bulunduğunun tespiti halinde, durum, taahhütlü bir yazıyla sigortalıya, gerekirse işverene de bildirilir.

Yapılan bildirimlerin sonucunda farklılık giderilemezse, kontrol ve denetim sonucuna göre işlem yapılır. Sigortalının kendini bildirmemesi, sigortalı aleyhine delil teşkil etmez. Ancak uygulamada bu şekilde çalışmaya başladığını bildirenlerin sayısı yok denecek kadar az olduğu gibi, bildirmeyene de bir ceza uygulanmaz.

KIDEM TAZMİNATI SONRASI ÇALIŞMAK

7 Mart 1968 doğumluyum, SSK'li işe ilk giriş tarihim 1 Mayıs 1986. 25 yıllık fiili çalışma ve 5300 günlük prim ödemeyi doldurdum. Kıdem tazminatımı alarak ayrılırsam, emekli olacağım 2017 yılına kadar başka bir işyerinde çalışabilir miyim?
Hacı Hüseyin Mumyakmaz

İşten kıdem tazminatı aldıktan sonra, birkaç hafta bekleyerek başka yerde çalışabilirsiniz.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozu-moismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.